

ZÁKON

ze dne 2019

o státním jazyce České republiky

Parlament České republiky, vycházejíc ze skutečnosti, že český jazyk je nejdůležitějším znakem svébytnosti českého národa, nejvzácnější hodnotou jeho kulturního dědictví a výrazem suverenity České republiky i všeobecným dorozumívacím prostředkem jejích občanů, který zabezpečuje jejich svobodu a rovnost v důstojnosti a právech na území České republiky, se usnesl na tomto zákoně:

§ 1

(1) Státním jazykem na území České republiky je český jazyk.

(2) Státní jazyk má přednost před ostatními jazyky užívanými na území České republiky.

(3) Užívání liturgických jazyků a jazyků národnostních menšin a etnických skupin upravují zvláštní zákony.

§ 2

(1) Užívání státního jazyka v úředním styku, ve školství, v ozbrojených silách a v ozbrojených sborech, v soudním řízení, ve správním řízení, v řízení před orgány činnými v trestním řízení a v oblastech veřejného styku, upravují zvláštní zákony.

(2) Užívání státního jazyka v mezinárodním styku, při jednání v mezinárodních organizacích a při uzavírání mezinárodních smluv, se řídí mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

§ 3

Porušení podmínek a povinností souvisejících s užíváním státního jazyka stanovených zvláštními zákony podléhá sankcím stanoveným těmito zákony.

§ 4

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu a cíl návrhu

Užívání českého jazyka ve všech oblastech státního a veřejného života je v platném právním řádu České republiky upraveno v mnoha právních předpisech. Příkladem lze uvést školský zákon, zákon o matrikách, občanský soudní řád, trestní řád, správní řád, zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, živnostenský zákon, zákon o České televizi, zákon o Českém rozhlasu, zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a mnoho dalších, včetně prováděcích předpisů.

Pokud jde o ochranu českého jazyka, tuto současná právní úprava na uspokojivé úrovni neposkytuje. Proto se také již delší dobu stále intenzivněji objevují tendence směřující k zatlačování českého jazyka, a to nejen ve veřejném životě. Dochází k benevolentnímu ustupování cizím jazykům, zejména v oblastech, které by měly zůstat doménou českého jazyka.

Je nutné zdůraznit, že na rozdíl od některých evropských států (např. Slovensko, Rakousko, Španělsko, Francie) které mají svůj jazyk chráněn buď jako úřední nebo státní přímo ve svých ústavách, právní řád České republiky takovou ochranu českému jazyku neposkytuje. Naposledy tomu tak bylo Ústavou z roku 1920, která stanovila, že „*zásady jazykového práva v republice Československé určuje zvláštní zákon, tvořící součást této ústavní listiny.*“ Tímto zákonem byl zákon, jímž se stanoví zásady jazykového práva v republice Československé (122/1920 Sb.), který stanovil, že „*jazyk československý jest státním, oficiálním jazykem republiky.*“ Od zrušení této ústavní ochrany již českému jazyku taková ochrana poskytnuta nebyla, což se velmi negativně promítá až do současnosti. Je tak zcela pomíjena skutečnost, že český jazyk je nejdůležitějším znakem svébytnosti českého národa, nejvýznamnější hodnotou jeho kulturního dědictví a výrazem suverenity České republiky i všeobecným dorozumívacím prostředkem jejích občanů, který zabezpečuje jejich svobodu a rovnost v důstojnosti a právech na území České republiky.

Cíl návrhu

Smyslem předkládaného návrhu není zavádět nová opatření k užívání českého jazyka, ale poskytnutí alespoň zákonné ochrany českého jazyka jako jazyka státního, když mu není poskytnuta ochrana ústavní. Jde o to, alespoň rámcovým způsobem kodifikovat platné právní normy a zvyklosti založené v historickém vývoji tak, aby byla v normativní podobě zdůrazněna ochrana českého jazyka jako základního prvku české kulturní identity, aniž by bylo zasahováno do jazykového práva občanů České republiky, tvořících národnostní a etnické menšiny.

Dopady návrhu na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Předkládaný návrh zákona nemá žádný dopad na státní rozpočet, ani na rozpočty krajů a obcí.

Soulad s ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy ČR

Návrh zákona není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, ani neodporuje mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána.

Soulad s právem Evropských společenství

Návrh zákona nespadá do jurisdikce Evropských společenství.

Další specifikace

Předkládaný návrh ústavního zákona nemá dopad na podnikatelské prostředí České republiky. Nepřináší žádné negativní dopady sociální, ani na životní prostředí, stejně tak i na rovnost mužů a žen.

Zvláštní část

K § 1

Český jazyk je deklarován za státní jazyk České republiky. Je mu tak poskytována ochrana jako základního prvku české státní a kulturní identity, jako nejdůležitějšího znaku svébytnosti českého národa. Současně je zachováno jazykové právo občanů České republiky, tvořících národnostní a etnické menšiny.

Navrhovaná úprava je obdobou úpravy v ústavách států zmíněných v obecné části důvodové zprávy a zcela respektuje stávající právní úpravu užívání českého jazyka zvláštními zákony v právním řádu České republiky.

K § 2 a 3

Vymezuje se užívání českého jazyka ve všech oblastech státního a veřejného života a v mezinárodním styku. Zastřešuje se již existující právní úprava ve zvláštních zákonech a prováděcích předpisech.

K § 4

Účinnost zákona je navrhována ke dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů, neboť zde není nutná legisvakanní lhůta.

V Praze dne 22.1.2019

Předkladatelé:

Stanislav Grospič, v.r.

Miroslav Grebeníček, v.r.

Ivo Pojezný, v.r.